

● RENOVERA OCH BYGGA HUS

Passionen för gamla

Sten och tegel, kalk, massivt trä, linolja. Återvunnet byggmaterial. Ekologiskt tänkande. Låta saker ta sin tid. Detta är Frida och Henrik Holmstens grundfilosofi.

Båda har samma brinnande intresse för gamla hus och hållbara lösningar, men också för charmiga lantkök, mjukt slitna tegelgolv och vackra trädgårdsrum. En passion som de lyckats förvandla till sitt yrke.

Redan allra första gången som Frida var hemma hos Henrik tog han med henne en trappa upp och visade det han tyckte var allra bäst med lägenheten – en orenoverad vind! Den låg precis ovanför hans lägenhet och borde gå att koppla samman med våningen under. Båda gick genast igång och började planera hur man skulle kunna sätta väggar och göra fönster.

- Det var en riktigt rå gammal torkvind, berättar Frida. Men det enda vi såg var visionen. Hur det skulle kunna se ut.

Frida höll redan på att renovera en liten gård på Österlen, där hon bodde. Parallellt med sina ordinarie arbeten som civilingenjör respektive översättare, som tog mycket tid, renoverade de alltså sina bostäder och hjälptes åt.

- Varenda helg var vi dessutom ute och tittade på andra hus på landet, säger Henrik. Vi såg möjligheter i många av dem. Till slut kände vi att vi ville prova och se om det gick att ha husrenovering som jobb. Det skulle ju vara så fantastiskt mycket roligare om vi kunde leva på det istället för på våra vanliga jobb.

Sagt och gjort. Frida och Henrik tog tjänstledigt, flyttade till Österlen på heltid och startade en firma tillsammans. Och visst fungerar det. De kö-

Tålmod
"Med gamla hus är ingenting självklart. Bjälkar är inte raka, brädor rör sig. Man måste vara flexibel och vara ödmjuk."

Frida och Henrik Holmsten.

per upp hus, renoverar och säljer. Ett till två hus om året i knappt tio års tid har det blivit.

Hur reagerar folk när de förstår att det inte är ni själva som ska bo i husen?

- I början, när vi inte var riktigt tydliga med vår verksamhet, hände det att någon säljare blev besviken. Numera är vi mycket noga med att tala om hur det förhåller sig direkt. Vi köper husen genom mäklare och i vanlig budgivning. Ofta är husen i väldigt dåligt skick, på väg att rasa ihop. Folk blir trötta bara de ser de ruckel som vi köper. Men vi har alltid en tydlig vision av hur resultatet ska bli. Vi ser förbi det skitiga, blöta och kalla. Grannarna blir oftast glada att det är någon som orkar ta sig an de förfallna husen.

Hur vet ni hur ni ska gå tillväga, en översättare och en civilingenjör?

- Vi vill gå till botten med saker och ger oss inte utan klara besked, tar gärna hjälp av de produktansvariga hos respektive leverantör. Men vi är ju inga byggare, var och en ska

göra det de är bäst på. Därför hyr vi in kunniga hantverkare, ett team med bland andra murare, snickare och rörmokare som arbetar enligt beprövade metoder. När man renoverar finns det hundratals beslut att ta. Med gamla hus är ingenting självklart. Bjälkar är inte raka, brädor rör sig. Man måste vara flexibel och ödmjuk.

Själva koncentrerar de sig på att vara projektledare, letar detaljer och återvunnet byggnadsmaterial. Pappersarbete tar också mycket tid: beslut från kommunen, bygglov, vatten, avlopp. Även husens nya planlösningar ritas de själva.

- Men vi har hela tiden oberoende parter som vi samarbetar med, säger Henrik. En konstruktör och en kvalitetsansvarig. Det är väldigt skönt att veta att någon håller koll på oss externt. Någon som känner till alla bestämmelser och regler som finns. Så kan vi själva fokusera på stil och utförande.

Idén är att först skapa och sedan sälja ett färdigt koncept. Planlösning,

1. Stort gammaldags lantkök med mjukt slitet tegelgolv är kvaliteter som Frida och Henrik värdesätter i sitt boende. 2. Den snirkliga gjutjärns-kaminen i gammal stil kommer från Danmark. 3. Matplatsen i förlängningen av köket. 4. De nytillverkade fönstren målas med linolja för att tåla väder och vind så bra som möjligt. 5. Husen byggs med gamla beprövade metoder, men med till exempel rymligare ovanvåningar, för att passa dagens behov. 6. Trappan till ovanvåningen är målad med ljusgrå linoljefärg. 7. Nybygge i Gladsax. 8. Det före detta fulaste huset på Vik.

hus blev deras yrke

inredning, färgsättning, trädgård.

– Vi har en helhetssyn och numera mycket erfarenhet av att välja detaljer, menar Frida. Vi har hållit på i många år, vi vet vad som finns och vad som passar ihop. Vad som håller och vad som inte gör det.

Hur ofta ändrar folk på era koncept när de väl flyttat in?

– Få av husen har gjorts om, ofta är de till och med möblerade på ungefär samma sätt som när de såldes. Ibland byts en kran, en hylla eller någon annan detalj. Men vår stil är väl genomtänkt med traditionella material och färger. Helheten brukar tilltala folk.

Efter att ha jobbat med husrenoveringar i ett antal år, ville Frida och Henrik gå ett steg vidare.

– Vi kunde inte sluta ifrågasätta. Många av de arbetssätt och material vi träffat på har känts fel. Vi ville börja från grunden utan att behöva kompromissa. Bygga det optimala huset.

För Frida och Henrik innebär detta att bygga med enbart naturmaterial, gärna material som är återvun-

net och som kan ingå i ett kretslopp. Plastfilm, frigolit och mineralull är bannlyst. Ändå handlar det om hus med modern standard och låga driftskostnader. Det handlar även om långa arbetsprocesser med arbetsplaner på ett par år. Bygget ska till exempel hinna torka ut ordentligt, det måste få ta tid för att man senare ska slippa byggfukt.

Idag är de igång och bygger två helt nya hus på just det sätt de själva vill.

– Det blir självklart dyrare och tar längre tid, men det blir bra. Vi lägger mycket tid på att hitta återvunnet material. Ofta är det dyrare än nytt, men den känsla och själ det ger till huset går sällan att komma i närheten av med nya material. Robust kvalitet som åldras vackert. Dividerar man dessutom kostnaderna med antal år man har tänkt sig att huset ska stå är det helt plötsligt inte alls särskilt mycket.

Isoleringen som används är bland annat cellulosa – gammalt tidningspapper – istället för mineralull.

Nästa steg
”Vi ville börja från grunden utan att behöva kompromissa. Bygga det optimala huset.”

Frida och Henrik Holmsten.

– Det går åt nästan hundra gånger mer energi för att tillverka mineralull än för att riva papper till cellulosa. Bara det är värt att tänka på, menar Henrik.

Själva bor Frida och Henrik med sina barn Lukas och Oskar i huset som en gång var det fulaste på Vik.

– Jo, folk undrade hur vi någonsin skulle kunna få ordning på schabracket med tre lägenheter, berättar Frida. Det har varit mycket svårare att renovera till oss själva än till andra. Här blir man så personlig, det är svårt att hålla den röda tråden. Alla de där valen är plötsligt inte lika självklara.

Men resultatet har blivit en stor familjebostad renoverad med naturliga byggmaterial som åldras och slits vackert. Och man kan konstatera att de lever som de lär.

TEXT OCH FOTO:
IDA MAGNTORN
hemma@sydsvenskan.se

FAKTA

Fridas och Henriks bästa tips:

● Välj hållbara naturmaterial som åldras vackert – gärna återvunna material när det går, vilket ger huset själ och är bra för miljön.

● Tänk inte bara på ytmaterialen, utan välj robusta material rakt igenom, som andas naturligt, tål fukt och inte kräver plastfilm.

● Låt renoveringen ta tid.

● Fokusera inte bara på den initiala byggkostnaden, utan slå ut boendekostnaden över åren. Att bygga energisnåla hus med hållbara material blir billigast i längden.

● Underskatta inte trädgårdens betydelse för boendemiljön. Räkna med kostnaden för trädgården redan från början – det kostar mer än man tror, speciellt vid nybyggnation.

Firmor som arbetar med konceptrenovering

● Inspiranda (Fridas och Henriks företag), Vik, www.inspiranda.se.
● Albertslunds gård, Löderup.